

**MUNI
PED**

9. seminář

Smlouvy – základní přehled

JUDr. Radovan Malachta
jarní semestr 2023

Úvod

P.S.: Prezentace není didakticky vhodná, obsahuje více textu než by měla (slouží mj. pro pondělní skupiny, kterým odpadá výuka)

Pojem smluvní závazek

- závazek, který vzniká ze smlouvy (vs. mimosmluvní závazek)
- obecně se strany nazývají jako **dlužník** (osoba, která má povinnost plnit) a **věřitel** (osoba, která má právo požadovat plnění od dlužníka)
- u konkrétních smluv se pak strany nazývají podle typu smlouvy, například prodávající – kupující, pronajímatel – nájemce, zaměstnavatel – zaměstnanec apod.
- **pohledávka** (právo věřitele na plnění vůči dlužníkovi) a **dluh** (má dlužník vůči věřiteli, dlužník musí uspokojit toto právo)
- právní úprava smluvních závazků – **dispozitivní**
- závaznost: *inter partes* (mezi stranami)

Smlouva

- dvoustranné právní jednání
- vznik – **kontraktační proces** – musí se střetnout dva souhlasné projevy vůle stran (viz dále) – dohoda, konsensus
- v soukromém právu: základ právní úpravy – **občanský zákoník**
- formální rovnost, ale může nastat faktická nerovnost
- **pojmenované** smlouvy (ty, které výslovně označuje zákon)
- **nepojmenované** smlouvy (inominátní, zákon je neoznačuje, ale strany takovou smlouvu mohou uzavřít)

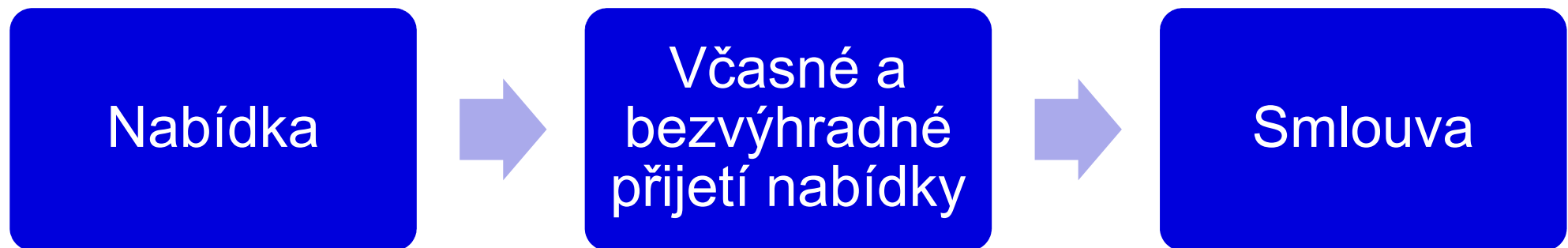
Mezi kým se smlouvy uzavírají

- smlouvy mezi podnikateli (podnikající fyzická osoba, právnická osoba)
 - tzv. B2B vztahy (business-to-business)
 - obchodní právo
 - občanský zákoník
- smlouvy mezi podnikatelem a spotřebitelem
 - tzv. B2C vztahy (business-to-consumer)
 - občanské právo
 - občanský zákoník
 - typické jsou kromě převažujících dispozitivních norem také kogentní normy (**ochrana slabší smluvní strany – spotřebitele**)
- mezi fyzickými osobami, kteří nejsou podnikatelé
 - občanské právo
 - občanský zákoník

Proces uzavírání smlouvy

Základ

- kontraktační proces = proces uzavírání smlouvy
- § 1731 a násl. občanského zákoníku

Nabídka (návrh na uzavření smlouvy, oferta)

1. určena jedné nebo několika určitým osobám (**personální určitost**)
2. projev **vůle** navrhovatele **být zavázán** nabídkou v případě přijetí
3. dostatečně určitá (**obsahová určitost**) – podstatné náležitosti daného typu smlouvy

Tyto podmínky musí být splněny, jinak se o nabídku nejedná.

Možnosti dalšího vývoje nabídky

Navrhovatel: zrušení (než nabídka dojde osobě, které je určena), odvolání (pokud je odvolatelná – lze do doby, než adresát odešle přijetí; typicky neodvolatelnost: „*Návrhem se cítíme vázáni do 19.dubna 2023.*“)

Adresát: odmítnutí, přijetí (vs. pozdní přijetí, vs. přijetí se změnami či dodatky)

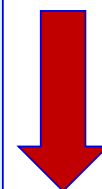
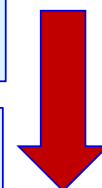
Přijetí nabídky

způsoby přijetí (prohlášení – tj. výslovně, konkludentně – zaplatíme kupní cenu, nastoupíme do MHD), nelze mlčky (mlčení neznamená souhlas!), ústní nabídka musí být přijata hned!

1. musí být **včasné** (pokud není, tak pozdní přijetí – dvě situace – „je to naše vina“ vs. „není“)
2. musí být **bezvýhradné** (přijetí se změnami/dodatky/odchýlení – záleží, zda se jedná o podstatné/nepodstatné změny podmínky nabídky; pokud nepodstatné – jedná se o přijetí nabídky (leďaže vyrozumíme jinak); pokud podstatné – jedná se o protinávrh (novou nabídku) a role stran se obrací a čekáme, až se shodnou projevy vůle)

Okamžik vzniku smlouvy

- 8 Přijetí nabídky se stane účinným – vyjádření včasného a bezvýhradného souhlasu **dojde navrhovateli** (teorii dojití) – shodné projevy vůle

Platnost vs. účinnost smlouvy

- **platnost smlouvy**
 - smlouva splňuje všechny povinné náležitosti
 - dojde ke shodě (konsensu) smluvních stran
 - nevyvolává ještě právní následky (vznik, změnu, zánik práv a povinností)
 - na internetu se běžně uvádí: podpisem poslední smluvní strany – není to přesné
- **účinnost smlouvy**
 - vyvolává právní následky (vznik, změna, zánik práv a povinností)
- platnost a účinnost může splývat v jeden okamžik
- nemusí (dnes podepíšu nájemní smlouvu, ale byt budu užívat od začátku následujícího měsíce)

Příklad 1

Chcete si objednat svatební či narozeninový dort od společnosti Top Dort, s.r.o. (společnost s místem podnikání v Brně). Na webových stránkách společnosti máte na výběr příchutí korpusu (čokoláda, vanilka) a náplně (cca 10 druhů), uvedeno je několik druhů velikosti (průměr), cena uvedena není, podrobnosti se domlouvají emailem či telefonicky. Pošlete dotaz (13.4.2023), zda jsou schopni do 17.6.2023 pro Vás připravit třípatrový dort, spodní patro v průměru 30 cm, specifikujete korpus, příchutí a další podrobnosti, zeptáte se na cenu. Společnost emailem odpoví obratem, že to možné je, udělá Vám nabídku s cenou je 6 990 Kč vč. DPH, součástí emailu je, že *„tímto návrhem se cítíme zavázáni do 20. dubna 2023 včetně“*. Dort se Vám líbí, ale cena je pro Vás příliš vysoká a zeptáte se 17.4.2023, zda při vynechání nějakého zdobení a zmenšení na průměr 27 cm by se cena změnila. Společnost odpoví 18.4.2023, že cena by klesla na 5 990 Kč vč. DPH. To už se Vám zdá přijatelné a den poté odpovíte emailem, že souhlasíte. Posuďte následující situace:

1. Kdy byla podle Vás učiněna nabídka a kdo komu ji učinil?
2. Mohla by Vám společnost poté, co Vám poslala nabídku (tj. 13.4.2023), odvolat nabídku 16.4.2023 s omluvou, že přijali jiné objednávky a Vaši objednávku by nestihli včas vyřídit?
3. Vaše odpověď na nabídku byla přijetím (s nepodstatnými změnami), nebo odmítnutím a novou nabídkou?
4. Kterým okamžikem (co nejpřesněji uveďte) vznikla smlouva?
5. Mohli byste smlouvu uzavřít i telefonicky? Okomentujte.

Příklad 2

Přijdete do hospody. Servírka se Vás zeptá, zda si dáte pivo Poličku 11° nebo 12° (čili učinila návrh na uzavření smlouvy).

1. Musíte zásadně přijmout nabídku bezodkladně?
2. Jakou smlouvu jste uzavřeli?

Pivo dopijete a servírka se Vás zeptá: „*Ještě jedno?*“

3. Vznikne smlouva, když neodpovíte, ale pokývnete hlavou?
4. Vznikla by smlouva, kdybyste mlčeli?

Příklad 3

§ 1732

(1) (...)

(2) Má se za to, že návrh dodat zboží nebo poskytnout službu za určenou cenu učiněný při podnikatelské činnosti reklamou, v katalogu nebo vystavením zboží je nabídkou s výhradou vyčerpání zásob nebo ztráty schopnosti podnikatele plnit.

§ 1733

Projev vůle, který nevyhovuje § 1732, není nabídkou a nemůže být proto přijat. Obsahuje-li projev vůle slib plnění za určitý výkon nebo výsledek, jedná se o veřejný příslib, jinak o pouhou výzvu k podání nabídky. Totéž platí o projevu, který směřuje vůči neurčitému okruhu osob nebo který má povahu reklamy, pokud z něho jasně neplyne něco jiného.

Je reklamní leták obchodů (např. Billa, Tesco, Lidl) nabídkou? Co Vy na to?

BILLA PŘESNĚ PODLE MĚHO OUSTA
Nabídka platí již od úterý 11. 4. do úterý 18. 4. 2023.

XXL týden **MULTI PACK 2+1** Šetřete na ceně, ne na kvalitě. Širší nabídka uvnitř letáku.

Dambrius Original 104,00 Kč (35% XXL)	Pizza Ristorante 54,90 Kč (39% XXL)	Sun & Sea Tuhák solanocitronový olej 169,90 Kč (57% XXL)	Pancake Třezový semínkové 29,90 Kč (50%)
Muže chlazená 69,90 Kč (22%)	Tatry Mléko 39,90 Kč (30%)	Borůvky 69,90 Kč (26%)	Jahody 32,90 Kč (53%)
Jáhlovky Estim 21,90 Kč (33%)	Nasádky Doce 119,90 Kč (20%)	Majolka Slunečnicový olej 29,90 Kč (57%)	Rossini Prázdno Prázdno D.O.C.G. 79,90 Kč (42%)

EXTRA SLEVA SLEVA 100 Kč na nákup nad 600 Kč. Platí od 11. 4. do 18. 4. 2023. Více na www.billa.cz

LIDL Správná volba

XXL TÝDEN OD ÚTERÝ 11. DUBNA OD STR. 8 95% SLEVA

JAHODY 24,90 Kč (50%)	SUMKA NEUVOLNĚNÍ JAHODY 49,90 Kč (37%)
SUPER CENA! KURČECÍ PRSNE REZKY XXL 139,- Kč	SUPER CENA! PEPSI / PEPSI MAX / PEPSI LIME / 7 UP / MIRINDA 29,90 Kč
ARGUS TI PREMIUM 790 Kč (33%)	Floralys Premium TOALETNÍ PÁPÍR 16 rolí 159,- Kč

VELIKONOČNÍ OTEVÍRACÍ DOBA PÁTEK 7. 4. 2023 BEŽNÁ OTEVÍRACÍ DOBA PONDĚLÍ 10. 4. 2023 ZAVŘENO

Zvláštní způsoby uzavírání smluv

- veřejná soutěž
 - výzva k podávání nabídek (nejedná se o nabídku), výzva je určena neurčitým osobám
- dražba
 - smlouva vzniká příklepem
- veřejná nabídka
 - určena neurčitému počtu osob, navrhuje uzavřít smlouvu, ale nemá náležitosti nabídky
- veřejný příslib
 - není nabídka, slib plnění za určitý výkon nebo výsledek

PLEMENO: MAJNSKÁ MÝVALÍ KOČKA
BARVA: ČERNOBILÁ. BÍLÉ TLAPKY
POHLAVÍ: SAMEC

VELIKOST: MALÁ - DO 9KG
MÍSTO ZTRÁTY:
HOLŠIČKA 2594, 190 16 PRAHA 9 UJEZD
NAD LFSY

Odměna: 2.000,- Kč

MÁTE-LI JAKÉKOLIV INFORMACE PROSIM KONTAKTUJTE MAJITELE

603887366
info@psidetektiv.cz

**MUNI
PED**

Obchodní podmínky

- text, který je součástí smlouvy, pokud je řádně včleněn
- upřesňují, doplňují práva a povinnosti stran ve smlouvě
- odkaz ve smlouvě (výslovně) + příložený (připojení k nabídce, abychom se seznámili)
- u spotřebitelů tam nesmí být smluvní pokuta (a rozhodčí doložka), ujednání o smluvní pokutě, jen ve smlouvě samotné
- nesmí být překvapivá ustanovení

- Souhlasím s [obchodními podmínkami](#).
- Souhlasím se zasláním obchodník nabídek a newsletterů. Detailní znění našich zásad pro zpracování osobních údajů [najdete zde](#).

Odeslat objednávku

GDPR

MUNI
PED

Obchodní podmínky (nejen kupní smlouvy)

- otištěny na smlouvě
- přiloženy ke smlouvě (email – PDF soubor atd.)
- nutnost zaškrtnout políčko – faktické seznámení
- odkaz na webové stránky?
- vyvěšení v provozovně?

Co když se liší znění smlouvy a obchodních podmínek?

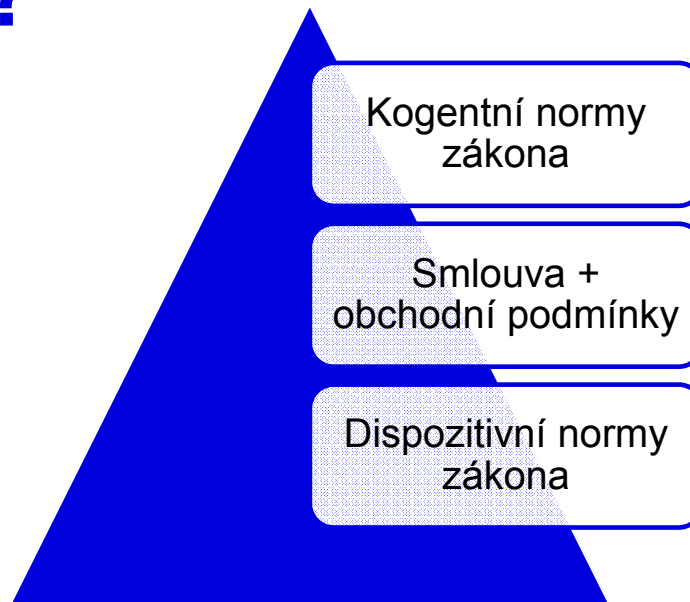
.....

- mezi podnikateli – liší-li se jejich obchodní podmínky – pravidlo knock-out rule

**MUNI
PED**

Různé ke smlouvě

Jak jsou tedy upravena práva a povinnosti stran smlouvy?

- pozor: obchodní zvyklosti, zavedená praxe stran (hlavně u podnikatelů)

Jinými slovy

- prvně se uplatní kogentní normy občanského zákoníku (jiného zákona) – ty nemohou být měněny dohodou stran
- pak se uplatní to, co si strany ujednaly do smlouvy včetně obchodních podmínek – pokud obchodní podmínky stanoví něco jiného než smlouva, použije se smlouva
- pokud si strany něco neujednají, pak se uplatní zákon (dispozitivní normy) – v zákoně pak najdeme ono pravidlo chování

Forma smlouvy

- zásadně bezformálnost (písemně, ústně)
- zákon stanoví, kdy musí být písemná

Smlouvy se posuzují podle svého obsahu

- nadpis: smlouva o dílo
- text: je jasné, že jde o kupní smlouvu

Základní zásada

Smlouvy se mají dodržovat

Co se stane, když porušíme smlouvu

- nastane odpovědnost (další právní vztah)
- druhá strana, která neporušila, má nějaké nároky

Lze smlouvu později změnit?

- samozřejmě, ano – souvisí s autonomií vůle stran a dispozitivní právní úpravou – například se sepíše dodatek ke smlouvě
- změna nemusí být jen v obsahu závazku (změna práv a povinností)
- změna může být také v osobě (věřitele, dlužníka)

*Někdy může i podnikatel změnit smlouvu bez našeho souhlasu.
Ale.....*

Zánik smlouvy?

- rozlišujeme, zda dojde k uspokojení věřitele, nebo nikoliv
- uspokojení věřitele a zánik smlouvy:
 - **splnění** (předpokládaný zánik závazku)
 - náhradní splnění
 - **dohoda**
 - započtení
 - odstupné
 - splynutí
- neuspokojení věřitele a zánik smlouvy:
 - prominutí dluhu
 - následná nemožnost plnění
 - prekluze
 - **odstoupení od smlouvy**
 - **výpověď**
 - smrt dlužníka nebo věřitele
 - případně rozhodnutí soudu

Příklad 4 – odstoupení, nebo výpověď?

- Nakoupili jste si přes e-shop novou mikinu, tj. zaplatili jste peníze a obchodník Vám poslal zboží. Poté, co Vám mikina dojde, si ji vyzkoušíte a zjistíte, že jste netrefili velikost. Odstoupíte od smlouvy, nebo dáte výpověď?
- Pracujete jako učitel na základní škole. Dostali jste nabídku jít na jinou základní školu, která je blíže Vašemu bydlišti a nabízí větší benefity. Odstoupíte od smlouvy, nebo dáte výpověď?
- Bydlíte v nájmu. Chcete se přestěhovat do vlastního bydlení. Odstoupíte od smlouvy, nebo dáte výpověď?
- Těšili jste se na letní dovolenou do 5* hotelu do Egypta do Vašeho oblíbeného letoviska. Cestovní kancelář však před začátkem zájezdu oznámila, že letovisko bude jiné, hotel 4*, ale jako kompenzaci zajistí slevu na fakultativní výlety. Na takovou dovolenou nechcete. Odstoupíte od smlouvy, nebo dáte výpověď?

Pravidla v občanském zákoníku

- jiná pravidla platí pro podnikatele
- jiná pro spotřebitele
 - spotřebitel – zákonná definice (§ 419 občanského zákoníku)
 - *„Spotřebitelem je každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná.“*

zákon pak spotřebitelům
poskytuje ochranu – spotřebitel
je slabší smluvní stranou

**MUNI
PED**

Jednotlivé smluvní typy

Přehled smluv v občanském zákoníku

- darovací smlouva
- kupní smlouva
- nájemní smlouva
- pachtovní smlouva
- smlouva o dílo
- pojišťovací smlouva
- přepravní smlouva
- a další (výprosa, výpůjčka, zápůjčka, licence, úvěr, úschova, skladování, příkazní smlouva, kontrolní smlouva atd.)
- pracovní smlouva (odkaz na zákoník práce)

Pojmenované vs. nepojmenované (inominátní) smlouvy

Nájemní smlouva

Nájemní smlouvou se pronajímatel zavazuje přenechat nájemci věc k dočasnému užívání a nájemce se zavazuje platit za to pronajímateli nájemné.
(§ 2201 OZ)

- **předmět nájmu:** pouze věc (movitá nezužitelná či nemovitá) – *příklady?*
- sjednat lze na dobu **určitou** či **neurčitou**
 - pokud není sjednána doba trvání či den skončení nájmu, jedná se o nájem na dobu neurčitou
- **pronajímatel:** přenechá věc k užívání, udržuje věc, aby mohla sloužit k pronajatému účelu, zajistí nájemci nerušené užívání věci
- **nájemce:** platí nájemné, užívá věc jako řádný hospodář, nahlašuje vadu, kterou má pronajímatel opravit hned poté, co vadu zjistí nebo měl zjistit

Nájemní smlouva – pokračování

– vady a oprava věci:

- běžná údržba – nájemce; ostatní údržba/nezbytné opravy – pronajímatel (lze ujednat jinak)
- pokud pronajímatel neopraví včas oznámenou vadu, kterou má opravit, pak nájemce – přiměřená sleva z nájemného, opravit sám a chtít náhradu škody; zásadní vady, že věc nelze užívat – prominutí nájemného či výpověď bez výpovědní doby

– skončení nájmu:

- odevzdá se věc v místě, kde byla převzata, ve stavu, v jakém byla v době, kdy byla převzata – přihlíží se k obvyklému opotřebení při řádném užívání
- zápis při odevzdání s popisem věci (doporučení)
- doba určitá: výpověď jen v případě, že ve smlouvě ujednány důvody a výpovědní doba
- doba neurčitá: výpověď jednou ze stran – movité věci: 1 měsíc; nemovité věci – 3 měsíce; bez výpovědní doby – zvlášť závažné porušení povinností
- další způsoby skončení nájmu (například zanikne věc, není použitelná ke svému účelu)

Nájem bytu a nájem domu

- § 2235 až 2301 OZ
- „Nepřihlíží se k ujednáním zkracujícím nájemcova práva podle ustanovení tohoto pododdílu“ (§ 2235 odst. 1 OZ)
 - tj. pokud má nájemce na něco právo a je to napsáno v těchto ustanoveních, nelze si ujednat něco jiného v neprospěch nájemce
- vyžaduje se **písemná forma**
- **nájemné** – lze si ujednat každoroční zvyšování, i bez ujednání může pronajímatel navrhnout zvýšení (za daných podmínek)
- nájemné vs. **zálohy a náklady na služby** (vyúčtování na žádost nájemce)
- **jistota** (nepřesně „vratná kauce“) – ne více jak trojnásobek nájemného
- pojem **podnájem**

Co zvířátka v nájemních smlouvách?

- *Pronajmu byt. Bez domácích mazlíčků.*

§ 2258 OZ

- *Nájemce má právo chovat v bytě zvíře, nepůsobí-li chov pronajímateli nebo ostatním obyvatelům domu obtíže nepřiměřené poměrům v domě. Vyvolá-li chov zvířete potřebu zvýšených nákladů na údržbu společných částí domu, nahradí nájemce tyto náklady pronajímateli.*

Co povinnost vymalovat po skončení nájmu?

Skončení nájmu bytu/domu

§ 2287

Nájemce může vypovědět nájem na dobu určitou, změní-li se okolnosti, z nichž strany při vzniku závazku ze smlouvy o nájmu zřejmě vycházely, do té míry, že po nájemci nelze rozumně požadovat, aby v nájmu pokračoval.

§ 2288

(1) Pronajímatel může vypovědět nájem na dobu určitou nebo neurčitou v tříměsíční výpovědní době,

- a) poruší-li nájemce svou povinnost vyplývající z nájmu,
- b) je-li nájemce odsouzen pro úmyslný trestný čin spáchaný na pronajímateli nebo členu jeho domácnosti nebo na osobě, která bydlí v domě, kde je nájemcův byt, nebo proti cizímu majetku, který se v tomto domě nachází,
- c) má-li být byt vyklizen, protože je z důvodu veřejného zájmu potřebné s bytem nebo domem, ve kterém se byt nachází, naložit tak, že byt nebude možné vůbec užívat, nebo
- d) je-li tu jiný obdobně závažný důvod pro vypovězení nájmu.

(2) Pronajímatel může vypovědět nájem na dobu neurčitou v tříměsíční výpovědní době i v případě, že

- a) má být byt užíván pronajímatelem, nebo jeho manželem, který hodlá opustit rodinnou domácnost a byl podán návrh na rozvod manželství, nebo manželství bylo již rozvedeno,
- b) potřebuje pronajímatel byt pro svého příbuzného nebo pro příbuzného svého manžela v přímé linii nebo ve vedlejší linii v druhém stupni.

(3) Vypoví-li pronajímatel nájem z důvodů uvedených v odstavcích 1 a 2, uvede výpovědní důvod ve výpovědi.

§ 2289

Dal-li pronajímatel nájemci výpověď z některého z důvodů uvedených v § 2288 odst. 2, je povinen nájemci byt znovu pronajmout nebo mu nahradit škodu, nevyužil-li byt do jednoho měsíce od jeho vyklizení nájemcem k účelu uvedenému jako výpovědní důvod. Tato lhůta neběží po dobu potřebnou k úpravě bytu, bylo-li s úpravou započato nejdříve do dvou týdnů po vyklizení bytu a je-li v ní řádně pokračováno.

§ 2290

Nájemce má právo podat návrh soudu, aby přezkoumal, zda je výpověď oprávněná, do dvou měsíců ode dne, kdy mu výpověď došla.

§ 2291

(1) Poruší-li nájemce svou povinnost zvláště závažným způsobem, má pronajímatel právo vypovědět nájem bez výpovědní doby a požadovat, aby mu nájemce bez zbytečného odkladu byt odevzdal, nejpozději však do jednoho měsíce od skončení nájmu.

(2) Nájemce porušuje svou povinnost zvláště závažným způsobem, zejména nezaplatil-li nájemné a náklady na služby za dobu alespoň tří měsíců, poškozují-li byt nebo dům závažným nebo nenapravitelným způsobem, způsobuje-li jinak závažné škody nebo obtíže pronajímateli nebo osobám, které v domě bydlí nebo užívá-li neoprávněně byt jiným způsobem nebo k jinému účelu, než bylo ujednáno.

(3) Neuvede-li pronajímatel ve výpovědi, v čem spatřuje zvláště závažné porušení nájemcovy povinnosti, nebo nevyzve-li před doručením výpovědi nájemce, aby v přiměřené době odstranil své závadné chování, popřípadě odstranil protiprávní stav, k výpovědi se nepřihlíží.

§ 2292

Obrana?
Žaloba na neplatnost
výpovědi podaná
k civilnímu soudu
(2 měsíce od doručení výpovědi)

Podobné smluvní typy

– pachtovní smlouva

- *Pachtovní smlouvou se propachtovatel zavazuje přenechat pachtýři věc k dočasnému užívání a požívání a pachtýř se zavazuje platit za to propachtovateli pachtovné nebo poskytnout poměrnou část výnosu z věci.*
- Jaký je to základní rozdíl od nájmu? Nejen užívání, ale i požívání.

– leasingová smlouva

- příklad nepojmenované smlouvy (inominátní)
- občanský zákoník nezná, ale je možné ji v mezích a souladu s právem ujednat
- prvky nájemní i kupní smlouvy, podle typu (operativní, finanční)

Kupní smlouva

Kupní smlouvou se prodávající zavazuje, že kupujícímu odevzdá věc, která je předmětem koupě, a umožní mu nabýt vlastnické právo k ní, a kupující se zavazuje, že věc převezme a zaplatí prodávajícímu kupní cenu. (§ 2079 OZ)

- **předmět koupě:** pouze věc (movitá či nemovitá) – zákon má různá ustanovení
- **prodávající:** nepředává jen věc, ale i doklady, které se k ní vztahují; převod vlastnického práva = kdy je věc moje
- **věc:** množství, jakost, provedení (není-li sjednáno, vhodný či obvyklý účel), lze i podle vzorku/předlohy; řeší se i zabalení
- **vada:** jakýkoliv nesoulad mezi tím, co bylo ujednáno a co bylo plněno; zjišťují se k tzv. přechodu nebezpečí škody (podle situací)
- **kupující:** má věc prohlédnout co nejdříve (vlastnosti, množství)

Spotřebitelské kupní smlouvy

- novela OZ a zákona o ochraně spotřebitele – platná od 6.1.2023
- celá řada změn – slouží k větší ochraně slabší smluvní strany
- co vše musí podnikatel sdělit spotřebiteli před uzavřením smlouvy
 - § 1811 OZ: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>
- jaká jsou znevažující ujednání, tj. co podnikatel nesmí (a pokud se tak stane, nepřihlíží se k takovému ujednání)
 - § 1814 OZ: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

- **právo z vadného plnění** (tj. mít na něco nárok, když má zboží vadu)
 - 2 roky od převzetí – kupující může vytknout vadu – nově prakticky jen za výrobní vady, resp. vady, které byly v okamžiku přechodu nebezpečí (mohou se projevit později)
 - vyvratitelná domněnka („má se za to“) – vada se objeví v průběhu prvního roku od převzetí, tak předpoklad, že vada byla již při převzetí – Vaše pozice je silnější, prodávající prokazuje opak (platí od 6.1.2023, pokud jste zboží koupili dříve – platí pravidla před novelou); pokud se vada projeví v průběhu druhého roku od převzetí, prokazujete Vy, že vada existovala již při převzetí
 - pokud jste vadu mohli zjistit při dostatečné péči – pak bez zbytečného odkladu oznámit, jinak nemáte práva z vadného plnění
 - nemůžete, pokud vadu sami způsobíte nebo pokud o vadě víte při převzetí
 - vadou také není opotřebení obvyklým užíváním
 - u koupě použité věci – lze zkrátit na 1 rok od převzetí

co lze nárokovat (nejen u spotřebitele)

- odstranění vady – dodáním nové věci či chybějící věci
- odstranění vady – oprava věci
- přiměřená sleva z kupní ceny
- odstoupení od smlouvy

kupující – volí nárok při oznámení vady či bez zbytečného odkladu poté

lze jen jeden nárok a podle selského rozumu (nelze oprava u neopravitelné věci atd.)

u spotřebitelských smluv – preference odstranění vady (dodání nové věci = výměna; oprava), další nároky (sleva, odstoupení):

Podstatná vs. nepodstatná vada

§ 2171

(1) Kupující může požadovat přiměřenou slevu nebo odstoupit od smlouvy, pokud

a) prodávající vadu odmítl odstranit nebo ji neodstranil v souladu s § 2170 odst. 1 a 2,

b) se vada projeví opakovaně,

c) je vada podstatným porušením smlouvy, nebo

d) je z prohlášení prodávajícího nebo z okolností zjevné, že vada nebude odstraněna v přiměřené době nebo bez značných obtíží pro kupujícího.

– **záruka za jakost** (nejen u spotřebitele)

- též smluvní záruka
- věc bude po určitou dobu způsobilá k použití pro obvyklý účel nebo že si zachová obvyklé vlastnosti (funkci, výkonnost, ...)
- nad rámec zákonných práv kupujícího z vadného plnění
- smlouva, prohlášení o záruce, doba použitelnosti

Zákonná odpovědnost za vady	Záruka za jakost
„automaticky“ plyne za zákona	musí být sjednána, poskytnuta
všechny vady, které mělo zboží při přechodu nebezpečí (typicky převzetí)	Není nutné, aby vada existovala při přechodu nebezpečí, může vzniknout i později; taky ale může „krýt“ jen některé vlastnosti (tj. nemusí být na všechny vady)
24 měsíců (domněnka první/druhý rok)	Může být delší

– **náhrada škody**

- pokud Vám vznikne škoda, tak za zákonem daných předpokladů ji lze nárokovat

– **odstoupení od smlouvy** (spotřebitel)

- jednostranný projev vůle – musí být doručen druhé straně
- u smluv uzavřených **distančním způsobem** nebo **uzavřené mimo obchodní prostory** – lze **do 14 dní od uzavření smlouvy**, u koupi zboží **od převzetí zboží** – bez udání důvodu
 - spotřebitel pak zašle zboží bez zbytečného odkladu, max. do 14 dní od odstoupení od smlouvy, podnikatel vrací všechny peněžní prostředky (ovšem zboží nesmí být poškozené či opotřebované)
 - náklady spojené s odstoupením (poštovné atd.) hradí spotřebitel
- **koupě v „kamenné prodejně“** – obchodní prostory – lhůta 14 dnů není, odstoupení je složitější – například reklamace 3x stejné vady (judikatura)
- **30 dnů od uzavření smlouvy**, pokud smlouva uzavřena během výletu organizovaného podnikatelem za účelem nebo s účinkem propagace a prodeje zboží nebo u spotřebitele doma při nevyžádané návštěvě („ochrana proti příp. šmejdům“) – to je nově od ledna 2023
- **případy, kde nelze odstoupit od smlouvy** - § 1837 OZ, 1840 OZ; zde jen příklady:
 - zboží na míru (podle požadavků spotřebitele či jeho osobních potřeb)
 - zboží, které podléhá rychlé zkáze, či krátká doba spotřeby, či zboží bylo smíšeno s jiným zbožím
 - zboží v zapečetěném obalu z důvodu ochrany zdraví či hygieny, a spotřebitel rozbil
 - zboží s digitálním obsahem, který není dodán na hmotném nosiči
 - noviny, periodika, časopisy (vs. předplatné)
 - smlouva o ubytování, přepravě zboží, nájmu dopravního prostředku, stravování nebo využití volného času, pokud má být podle smlouvy plněno k určitému datu nebo v určitém období
 - smlouva o dodávce potravin, nápojů nebo jiného zboží běžné spotřeby, které podnikatel fyzicky dodává do spotřebitelovy domácnosti
 - a další

Příklady ke každému?

Vzor odstoupení ze stránek ČOI – zboží/internet

Odesílatel:

Jméno a příjmení:

Bydliště:

(případně e-mail, tel. číslo):

Adresát:

Prodávající: (jméno a příjmení/obchodní firma)

IČO:

Se sídlem:

oznámení o odstoupení od kupní smlouvy

Dne jsem si na Vašich internetových stránkách/v internetovém obchodě objednal zboží, číslo objednávky, v hodnotě Kč. Objednané zboží jsem obdržel dne

Na základě ust. § 1829 odst. 1 ve spojení s ust. § 1818 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, využívám svého zákonného práva a odstupuji od kupní smlouvy uzavřené prostřednictvím internetu, která se týká výše uvedeného zboží, jež Vám s tímto dopisem zasílám zpět, a zároveň Vás žádám o poukázání kupní ceny ve výši Kč a Kč za poštovné na můj bankovní účet číslo nejpozději do 14 dnů od doručení tohoto odstoupení od smlouvy.

V dne

Jméno a příjmení spotřebitele
(podpis)

Doplnění

– stačí ale i **jednoduše**

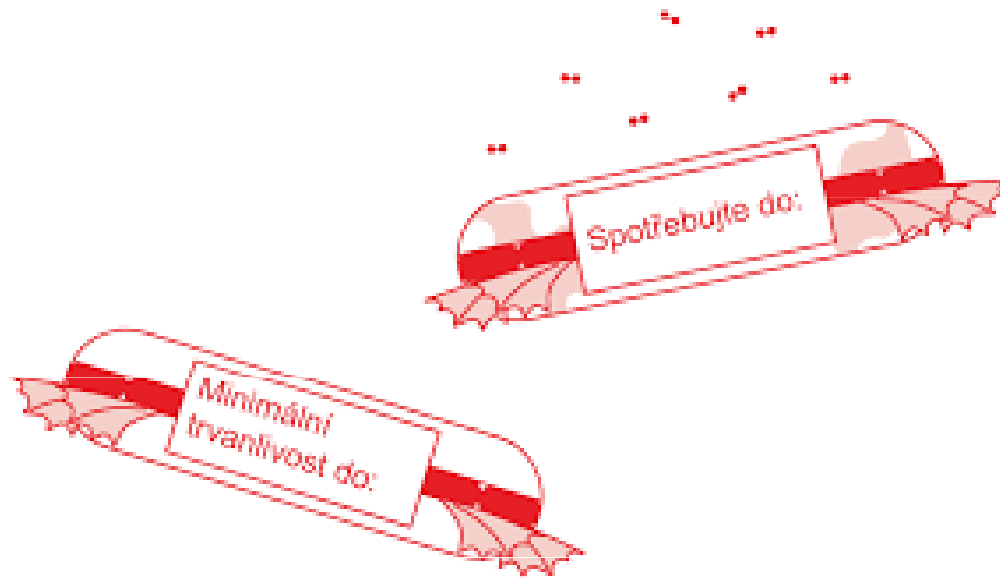
Odstupuji od kupní smlouvy uzavřené dne 10. dubna 2023, jejímž předmětem byly boty ABC černé barvy velikosti 42. Radovan Malachta, v Brně 22.4.2023
podpis

– mnohé e-shopy mají své **formuláře**

– zákon písemnou formu neukládá, ale písemně to je „jistější“

Tyto pojmy umíte vysvětlit?

Reklamace

Zakoupili jste si v pondělí centru Brna sportovní obuv značky Baťa před svým odjezdem na půlroční Erasmus. Po pár dnech, co jste boty nosili, aby se „rozchodily a netlačily Vás“, se začal odlepovat svršek i spodek obuvi. Je neděle podvečer, chcete boty reklamovat, ale prodejna má zavřeno. Rozhodnete se odjet reklamovat boty do Vaňkovky, kde mají otevřeno i během víkendu, protože zítra odjíždíte. Platili jste kartou, ale účtenku jste si nevzali.

Reklamace

- KDE? prodávající, servis (je-li uveden), jiná prodejna (záleží, IČO)
- lze i poslat poštou – běží lhůta od dojití
- prodávající musí reklamaci přijmout a písemně potvrdit její uplatnění, a to v otevíracích hodinách
- problém tam, kde se podnikatel dostal do insolvence
- **náležitosti** (co nejvýstižnější popis vad, datum uplatnění atd.) a co požadujete = nároky (právo z vad)
- **nelze požadavek neporušeného či původního obalu**, i kdyby to bylo napsáno v reklamačním řádu či obchodních podmínkách
- **není nutný doklad o zaplacení**, pokud prokážete jinak
- o dobu reklamace (od uplatnění po vyřízení) se prodlužuje o těch 24 měsíců

Délka

- rozhodnutí o reklamaci ihned, nejpozději do 3 dnů
- čas na vyřízení - 30 dnů od uplatnění reklamace včetně odstranění vady
- nicméně platí pravidla pro počítání lhůt:
 - den uplatnění je den 0
 - případně-li konec na sobotu, neděli, st. svátek – pondělí
- nestihne = nárok na odstoupení od smlouvy

Příklady

- 1. Koupíte si LCD televizor přímo v kamenné prodejně. Doma zjistíte, že TV vůbec nereaguje. Jaké nároky byste požadovali?*
- 2. Koupíte si LCD televizor na e-shopu. Doma zjistíte, že TV vůbec nereaguje. Jaké nároky byste požadovali?*
- 3. Koupíte si v obchodě svetr a zjistíte, že v jedné části rukávu je světlejší flek, který Vám a) nevadí, ale „přesto z toho chcete něco mít“, b) vadí.*
- 4. Objednáte si domů přes e-shop 20 párů ponožek, dojde Vám jich jen 18.*
- 5. Pro pokročilé: Po kom byste požadovali nároky, pokud TV Vám doručí pošta či jiná přepravní společnost a TV dojde promáčknutá? Co když vidíte, že je promáčknutý obal? Co když nevidíte, ale zjistíte chvíli po převzetí?*

Přepravní smlouva – přeprava osob

Smlouvou o přepravě osoby se dopravce zavazuje přepravit cestujícího do místa určení a cestující se zavazuje zaplatit jízdné. (§ 2550 OZ)

- rozlišuje se **přeprava osob** a **přeprava věcí**
- dopravce se stará o bezpečnost a pohodlí cestujícího – podrobnosti upravují **přepravní řády** – zákon na ně odkazuje, jsou závaznými
- na čí straně bylo právo v této nedávné mediální kauze?
 - https://www.idnes.cz/praha/zpravy/ridic-busu-zena-s-kocarkem-police-video.A230201_094353_praha-zpravy_juan
- zavazadlo společně s cestujícím či odděleně (pak ale musí být přepraveno nejpozději ve stejnou dobu jako cestující)
- **není-li cestující přepraven včas** – záleží, zda se jedná o pravidelnou či nepravidelnou přepravu, odkaz na přepravní řády, u nepravidelné náhrada škody – bez zbytečného odkladu musíte nárokovat, nejpozději do 6 měsíců
- **újma na zdraví či škoda na zavazadle** – náhrada škody – hradí provozovatel, výjimka kdy nehradí – škodě nemohl zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze požadovat (§ 2927 a násl.)

Darovací smlouva

Darovací smlouvou dárce bezplatně převádí vlastnické právo k věci nebo se zavazuje obdarovanému věc bezplatně převést do vlastnictví a obdarovaný dar nebo nabídku přijímá.
(§ 2055 OZ)

– plnění společenské služby není darováním (není smlouva)

– lze odvolat dar? ANO

- 1) dárce je v takové nouzi, že nemá ani na nutnou výživu vlastní či osoby, kterou musí vyživovat podle zákona (nesmí si stav způsobit úmyslně či z hrubé nedbalosti, pak lze od obdarovaného dar zpět či zaplatit jeho obvyklou cenu do výše potřebné výživy či poskytnutí to, co je potřeba k nutné výživě; neplatí, pokud obdarovaný je sám v takové situaci)
- 2) pro nevděk (do 1 roku od doby, kdy obdarovaný ublížil či se dárce dozvěděl)

U kadeřnice

- *Byl(a) jste u kadeřnice/kadeřníka/holiče. Jakou smlouvu jste spolu uzavřeli?*
- *Co když nejste spokojeni s účesem? Máte nějaká práva – nároky?*

Smlouva o dílo

Smlouvou o dílo se zhotovitel zavazuje provést na svůj náklad a nebezpečí pro objednatele dílo a objednatel se zavazuje dílo převzít a zaplatit cenu.
(§ 2586 OZ)

- může mít různé podoby
- co vše může být dílem?
- bez bližšího výkladu, přesahuje rámec výkladu

U kadeřnice II

Jste objednán(a) už tři týdny na stříh ke kadeřnici na dne 13.4.2023 na 15:00. Ráno se vzbudíte a zjistíte, že přijít nemůžete. Může po Vás kadeřnice chtít nahradit škodu za to, že nepřijdete a jí tam unikne zisk, protože takto „narychlo“ po Vás volné místo neobsadí?

Jedná se o porušení smlouvy?

- To záleží..... § 2913 OZ – porušení smluvní povinnosti
- (1) *Poruší-li strana povinnost ze smlouvy, nahradí škodu z toho vzniklou druhé straně nebo i osobě, jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit.*
- (2) *Povinnosti k náhradě se škůdce zproští, prokáže-li, že mu ve splnění povinnosti ze smlouvy dočasně nebo trvale zabránila mimořádná nepředvídatelná a nepřekonatelná překážka vzniklá **nezávisle na jeho vůli**. Překážka vzniklá ze škůdcových osobních poměrů nebo vzniklá až v době, kdy byl škůdce s plněním smluvené povinnosti v prodlení, ani překážka, kterou byl škůdce podle smlouvy povinen překonat, ho však povinnosti k náhradě nezproští.*

U náhrady škody ještě jeden slide, byť mimo smlouvy aneb kdo „ručí“ za odložené věci?

- *Jste v restauraci a odložíte si kabát na věšák, který se nachází u vstupu. Zjistíte, že kabát Vám někdo ukradl (nebo třeba zašpinil). „Čí je to chyba, kdo za to může?“ Můžete chtít po restauraci náhradu škody?*

§ 2945 OZ

- Je-li s provozováním nějaké činnosti **zpravidla spojeno odkládání věcí** a byla-li věc odložena **na místě k tomu určeném** nebo **na místě, kam se takové věci obvykle ukládají**, nahradí provozovatel poškození, ztrátu nebo zničení věci tomu, kdo ji odložil, popřípadě vlastníku věci. Stejně nahradí škodu provozovatel hlídaných garáží nebo zařízení podobného druhu, jedná-li se o dopravní prostředky v nich umístěné a o jejich příslušenství.
- Neuplatní-li se právo na náhradu škody **u provozovatele bez zbytečného odkladu**, soud je nepřizná, pokud provozovatel namítne, že právo nebylo uplatněno včas. Nejpozději lze právo na náhradu škody uplatnit **do patnácti dnů po dni, kdy se poškozený o škodě musel dozvědět.**

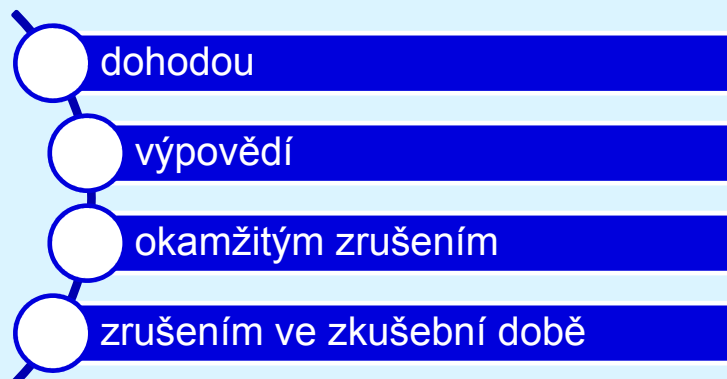
At' si „neručí“, ale stejně „odpovídá“ za škodu 😊

Pracovní smlouva

Pracovní poměr, jakož i práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele z pracovního poměru upravuje jiný zákon. (§ 2401 OZ)

- působnost **zákoníku práce** (262/2006 Sb.)
- **pracovní poměr** – zakládá se pracovní smlouvou mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem
- pracovní smlouva musí být sjednána **písemně** a musí obsahovat:
 - **druh práce** – musí být sjednáno určitě (učitel, asistent pedagoga apod.)
 - **místo nebo místa výkonu práce** – př. adresa školy, příp. někam do doložky ve smlouvě sjednat práci z domova – pro „nepřímou“ pedagogickou činnost
 - **den nástupu do práce** – tímto dnem vzniká pracovní poměr (ne podpisem smlouvy)
- další doložky ve smlouvě
- pokud zaměstnanec nenastoupí, lze odstoupit od smlouvy

rozvázání pracovního poměru (§ 48 zákoníku práce)

dále:

- uplynutím sjednané doby, pokud jde o pracovní poměr na dobu určitou
- smrtí zaměstnance (zaměstnavatele dle podmínek)
- skončením pobytu na území ČR
- vyhoštěním z území ČR

blíže bereme v právní volitelce

zde jen upozornění: „*Dal jsem výpověď dohodou*“ – je nesmysl

další formy: **dohody konaných o pracích mimo pracovní poměr**: DPP, DPČ – bude změna zákoníku práce

napojení na učitele: § 23a zákona o pedagogických pracovnících

- upravuje pracovní poměr na dobu určitou
- **nejméně 12 měsíců** (ochrana před rozvázáním pracovního poměru „před prázdninami“), lze opakovat nejvýše 2x – celkem tedy 3 roky
- to neplatí, pokud:
 - se jedná o náhradu za dočasně nepřítomného pracovníka
 - není splněn předpoklad odborné kvalifikace

**MUNI
PED**

**Děkuji za pozornost
malachta@mail.muni.cz**

Obrázky staženy z google obrázků